

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİ BİRİMİ
ACİL EYLEM PLANI

“Acil Eylem Planı” kriz durumlarında kurumlarda alınması gereken tedbirleri olabildiğince ayrıntılı ve net bir dille anlatan ve kurumda kriz durumlarında kimlerin hangi sorumlulukları üstleneceği gibi bilgileri içeren metindir.

İyi hazırlanan bir “Acil Eylem Planı” krizin parametrelerini doğru değerlendirebilme fırsatı verir, krizle baş etme konusunda önemli rol oynar, müdahale konusunda sorumluluğu olan kişilerin yaşadığı zorluğu hafifletir ve kurumun krizin yarattığı stresle etkin bir şekilde başa çıkmasına yardımcı olur.

1. Birimizden Hizmet Almakta Olan Bir Danışanın Kendisine Zarar Verme Olasılığı

a. Öğrenci Ailesi İle Yaşıyorsa

- i. Psikolojik Danışman görüşme sırasında öğrencinin kendine zarar verme riskinin yüksek olduğuna karar verirse, öğrenciden bu konuyu ailesinden biriyle paylaşmak için izin ister.

Danışan onay verirse aile aranır, durum anlatılır ve okula gelmeleri ya da bir yakınlarını yönlendirmeleri istenir.

Psikolojik Danışmanın tüm çabasına rağmen öğrenci ailesinin aranmasına onay vermezse danışman danışana can güvenliği söz konusu olduğunda gizlilik ilkesini ihlal etmesi gerektiğini, dolayısıyla ailesini aramasının zorunlu olduğunu anlatır.

- ii. Danışan danışmanı ile işbirliğine açık değil ise ve seanstan kendine zarar riski ile ayrılırsa, okulun güvenliği aranarak mümkünse öğrencinin okul içinde güvenli bir mekânda tutulması sağlanır. Psikolojik danışman, öğrencinin dosyasından ya da dosyasında bu bilgiler henüz yoksa okul kayıtlarından ailenin numarasına ulaşır ve aileyi durum hakkında bilgilendirerek okula gelmelerini ya da bir yakınlarını yönlendirmelerini ister

Psikolojik Danışman, mümkünse aile ya da bir yakını okula gelene kadar öğrenciye eşlik eder. Tüm bu süreç boyunca, danışanı yalnız bırakmak gerekirse (aramalar ve bekleme sırasında) kampüsteki sağlık merkezinden, birimdeki diğer görevlilerinden ya da bazı durumlarda kampüs idari amirinin yönlendireceği bir güvenlik görevlisinden yardım istenir ve danışanın güvende olduğundan emin olunur.

- iii. Aile ya da yakını geldiğinde, durum hakkında bilgi verilir ve hastaneye gitmeleri önerilir. Gerekli görülürse aileye, ilgilenecek doktora iletmek üzere, kapalı zarfta öğrencinin neden hastaneye sevk edildiği ile ilgili kısa bir bilgilendirici yazı verilir.
- iv. Hastaneye yönlendirme yapıldıktan belli bir süre sonra, danışan ya da ailesi aranarak sürecin gidişatı hakkında bilgi alınır, gerekiyorsa danışmanlık yapılır.
- v. Hastane süreci ve kriz hali sonlandığında, danışman öğrenciyi Psikolojik Danışmanlık Birimi’nde düzenli görüşmelere devam etmeye davet eder.

b. Öğrencinin Ailesi Şehir Dışında Yaşıyorsa

- i. Psikolojik Danışman görüşme sırasında öğrencinin kendine zarar verme riskinin yüksek olduğuna karar verirse, öğrenciden bu konuyu ailesinden biriyle paylaşmak için izin ister. Danışan, danışmanı ile işbirliğine açık olmayabilir ailesinin ya da yetkililerin aranmasına onay vermeyebilir. Mümkünse, danışman danışana can güvenliği söz konusu olduğunda gizlilik ilkesini ihlal etmesi gerektiğini, dolayısıyla ailesini aramasının zorunlu olduğunu anlatır.
- ii. Danışan onay verirse, danışanın hastaneye götürülmesi için kampüs idari amirinden idari destek (araba, nakit para, refakatçi) istenir.

Danışan danışmanı ile işbirliğine açık değil ise ve seanstan kendine zarar riski ile ayrılırsa, okulun güvenliği aranarak mümkünse öğrencinin okul içinde güvenli bir mekânda tutulması sağlanır. 112 aranarak kişinin onayı olmasa da bir devlet hastanesine sevk edilir.
- iii. Öğrencinin dosyasından ya da okul kayıtlarından ailenin numarasına ulaşılır. Aileye durum hakkında bilgi verilir ve kriz durumuna müdahale ile ilgili atılması gereken adımlar konusunda danışmanlık yapılır.
- iv. Tüm bu süreç boyunca, danışanı yalnız bırakmak gerekirse (aramalar ve bekleme sırasında) kampüsteki sağlık merkezinden, birimdeki diğer görevlilerinden ya da bazı durumlarda kampüs idari amirinin yönlendireceği bir güvenlik görevlisinden yardım istenir ve danışanın güvende olduğundan emin olunur.

c. Riskin Yüksek Olduğu Seans Dışında Tespit Edildiyse

- i. Bir öğrencinin kendisine zarar verme riski olduğu başka birisi tarafından (yurt müdürü, hoca, arkadaş) birime bildirildiğinde, danışman öğrenciyi seansa davet eder. Değerlendirmeden sonra hastaneye sevki yapılır ve bu süreçte yukarıdaki prosedürler izlenir.
- ii. Öğrenci reddettiği için ya da koşullar uygun olmadığı için öğrenci ile psikolojik danışman görüşme yapamıyorsa, öğrenci ile görüşen kişiye (arkadaş, personel...) öğrencinin hastaneye yönlendirilmesi gerektiği konusunda bilgi verilir, sürece dair danışmanlık yapılır. Ailesi ya da yakını aranarak bilgilendirilir ve öğrenciyi ulaşmaları sağlanır.
- iii. Mesai saatleri dışında yurttan bir risk durumu yaşandığında öğrenci hemen en yakın hastanenin acil servisine götürülür. Yurt müdürü bu süreci organize eder. Hastaneye sevk edilene kadar güvenli bir mekânda, yurt müdürünün tayin edeceği uygun biri kişiye eşlik eder. Bu sırada bir an önce aile aranır ve gelişmeler hakkında bilgi verilir.

2. Birimizden Hizmet Alan Bir Danışanın Bir Başkasına Zarar Verme Olasılığı

Psikolojik danışman seans sırasında öğrencinin bir başkasına zarar verme riskinin yüksek olduğuna karar verirse öğrenciyi bu durumu yetkililerle ve ailesiyle paylaşması gerektiği konusunda bilgilendirir.

- i. Kampüsün idari amirine haber verilir. Öğrenci saldırgan ise güvenlik desteği talep edilir.
- ii. Öğrencinin ailesi ya da bir yakını aranarak durum konusunda bilgilendirilir. Acilen okula gelmeleri istenir. Aile, riskler konusunda bilgilendirilir ve hastaneye gitmeleri önerilir.
- iii. Ailenin şehir dışında olması, ya da okula ulaşımın çok gecikeceği durumlarda, danışanın hastaneye götürülmesi için idari destek (araba, nakit para, refakatçi) istenir.

- iv. Kişinin zarar verme planı ve hedefi net ise, hedef kişi ya da kurum konu hakkında bilgilendirilerek güvenliklerini temin etmeleri önerilir.

Riskin yüksek olduğu durumlarda 112 aranarak, zarar verme planı olan kişi, onayı olmasa da bir devlet hastanesine sevk edilir.

Kişi okul içinde değilse ve/veya işbirliğine açık değilse 155 aranarak durum polise bildirilir.

3. Birimizden Hizmet Almayan Bir Danışanın Kendisine ya da Bir Başkasına Zarar Verme Olasılığı

Bu durumlarda tıbbi müdahale psikolojik müdahaleden önce gelir. Öğrenci öncelikle hemen üniversite bünyesinde hizmet veren sağlık merkezine (revir/aile sağlığı merkezi/hastane) götürülür ya da söz konusu merkez bu durumdan haberdar edilir.

- i. Bu durumlarda öncelikle Kampüs İdari Amiri'ne haber verilerek mümkünse kişinin okulda güvende kalması sağlanır.

Kişinin onayı olmasa da bir hastaneye sevki gerçekleştirilir.

Kampüs idari amirinden danışanın hastaneye götürülmesi için idari destek (araba, nakit para, refakatçi) istenir.

- ii. Psikolojik danışmanlık birimi direktörü, öğrencinin onayını beklemeden aileyi arayarak durum hakkında bilgi verir. Ailenin ihtiyacına ve duruma göre gerekli danışmanlık hizmeti verilir.
- iii. Çok nadir durumlarda, öğrencinin başka birisine zarar verme planı ve hedefi net ise, hedef kişi ya da kurum konu hakkında bilgilendirilerek güvenliklerini temin etmeleri önerilir.

Riskin yüksek olduğu durumda 112 aranarak, zarar verme planı olan kişi, onayı olmasa da bir devlet hastanesine sevk edilir.

Kişi işbirliğine açık değilse 155 aranarak durum polise bildirilir. Zarar verme planı olan kişinin ailesi ile hedef kişi ve ailesi konu hakkında bilgilendirilir.

- iv. Yurttan kalan bir öğrenci ile ilgili bir durum yaşandığında Yurt Müdürü öğrencinin yataklı bir hastaneye sevk edilmesini sağlar. Hastaneye sevk edilene kadar güvenli bir mekânda, yurt müdürünün tayin edeceği uygun biri kişiye eşlik eder. Bu sırada bir an önce aile aranır ve gelişmeler hakkında bilgi verir.

4. Diğer Psikolojik Acil Durumlar

Madde etkisi nedeniyle oluşan davranış bozuklukları, intihar girişimi, psikotik atak gibi durumlar kampüste yaşanabilecek ve acil bir müdahale gerektirebilecek diğer kriz durumlarıdır. Bu durumlarda yine tıbbi müdahale psikolojik müdahaleden önce gelir.

- i. Kişinin onayı olmasa da ilgili bir hastaneye sevki gerçekleştirilir. Kampüs idari amirinden danışanın hastaneye götürülmesi için idari destek (araba, nakit para, refakatçi) istenir.
- ii. Öğrenci onayı beklenmeden aile haberdar edilir, durum ve hastaneye sevk konusunda bilgilendirilir. Gerekirse yardım süreci konusunda danışmanlık yapılır.

- iii. Hastane süreci ve kriz hali sonlandığında, danışanın ihtiyacı doğrultusunda gerekli müdahalelere ve yönlendirmelere karar verilir.

5. Doğal Afetler, Terör Olayları gibi Travmatik Durumlarda Psikolojik Müdahale

Bir toplumsal travma yaşandığında, fiziksel güvenlik sağlandıktan sonra, meydana gelen olayın nasıl psikolojik etkiler yaratabileceği ve bu etkilerle kişilerin nasıl başa çıkabileceği ile ilgili psikolojik destek için bazı çalışmalar yapılması gerekir. Bu gibi durumlarda aşağıdaki müdahaleler yapılabilir.

- i. **Bilgilendirme Mesajı:** Duruma göre belli bir hedef kitleye ya da bütün okula söz konusu olay ve olayın olası psikolojik etkileri üzerine bilgilendirme mesajı atılır. Bu yazıda, kişilerin başa çıkma süreci boyunca Psikolojik Danışmanlık Birimi'nden yardım alabileceği ve çevrelerinde ihtiyaç duyduğunu düşündükleri kişileri birime yönlendirebilecekleri vurgulanarak irtibat bilgileri verilir.
- ii. **Debriefing:** Yaşanan durumun etkileri gözlemlenerek, gerekirse debriefing yapılabilir. Daha fazla yardıma ihtiyacı olduğu gözlenen kişiler bireysel terapiye yönlendirilir.
- iii. **Bireysel Görüşme:** Yaşanan travmanın etkisiyle yapılan psikolojik yardım taleplerine görüşme için öncelik verilir.